

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Ndob/8/2019
Identifikačné číslo spisu: 6613210036
Dátum vydania rozhodnutia: 02.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ľubomíra Kúdelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6613210036.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: S. A., s miestom podnikania W. X., Q., IČO: XX XXX XXX, zastúpeného Viktória Hellenbart advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Ulica Martina Rázusa 23, Lučenec, IČO: 47 250 640, proti žalovanému: MORAVOSEED CZ a.s., so sídlom Mušlov 1701/4, Mikulov, Česká republika, IČO: 246 85 381, zastúpeného advokátskou kanceláriou BUŽEK & TEREM advokáti s.r.o., so sídlom Mariánska 12, Bratislava, IČO: 36 867 276, o zaplatenie 35 927,76 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 13Cb/55/2013, o námietke zaujatosti žalobcu proti sudkyňi Krajského súdu v Banskej Bystrici, takto

rozhodol:

Sudkyňa Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. Miriam Boborová Sninská nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 41Cob/148/2018.

Odôvodnenie

1. Dňa 25. júna 2019 predložila JUDr. Miriam Boborová Sninská, predsedníčka senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici v súlade s ustanovením § 54 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“) súdny spis Okresného súdu Lučenec sp. zn. 13Cb/55/2013 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o námietke zaujatosti, ktorú vzniesol žalobca, spolu so svojim vyjadrením k predmetnej námietke.

2. Žalobca v námietke zaujatosti z 18. júna 2019 uviedol, že jeho právna zástupkyňa zastupovala klientov v civilných sporoch, v ktorých ako protistrana vystupovala JUDr. Miriam Boborová Sninská, ktorá je predsedníčkou odvolacieho senátu rozhodujúceho o jeho odvolaní proti rozsudku okresného súdu. Táto skutočnosť môže jeho názoru vyvolať pochybnosť o nezaujatosti zákonnej sudkyne. Zároveň žalobca uviedol, že jeho právna zástupkyňa vykonávala v sporoch - v ktorých ako protistrana vystupovala JUDr. Miriam Boborová Sninská - zastupovanie profesionálne, nemá a nemala pocit osobnej zaujatosti, pozitívneho alebo negatívneho vzťahu ku klientovi alebo protistrane v týchto konaniach. Vníma však rozdiel medzi prístupom a plnením si povinností advokáta ako zástupcu sporovej strany, a pocitmi samotných strán, pre ktoré je súdny spor osobnou záležitosťou a vo väčšine prípadov psychicky veľmi náročnou a traumatizujúcou skúsenosťou. Uvedené môže ovplyvniť objektívny, nezaujatý a

profesionálny úsudok sudcu pri rozhodovaní v spore, v ktorom vystupuje ten istý právny zástupca.

3. Sudkyňa Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. Miriam Boborová Sninská vo svojom vyjadrení k vznesenej námietke zaujatosti z 20. júna 2019 uviedla, že osobne sa necíti byť zaujatá a nemá žiadny vzťah k stranám sporu ani k ich právnym zástupcom. Skutočnosť, že JUDr. Viktória Hellenbart zastupovala protistranu v jej súkromnom spore, ktorý bol právoplatne skončený pred viacerými rokmi, a vykonávala si len svoju prácu advokátky, nevyvoláva v nej osobne žiadne negatívne, prípadne pozitívne pocity, ktoré by mohli mať vplyv na jej nestranné a nezaujaté rozhodovanie vo veci.

4. Najvyšší súd ako súd nadriadený Krajskému súdu v Banskej Bystrici (§ 54 ods. 1 C. s. p.) posudzoval opodstatnenosť námietky zaujatosti vznesenej žalobcom (§ 52 ods. 1 a 2 C. s. p. v spojení s § 49 ods. 1 C. s. p.) z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci.

5. Účelom ustanovenia § 49 ods. 1 C. s. p. je prispieť k nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k stranám sporu alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď:

I. k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je stranou sporu, zástupcom strany, prípadne intervenient, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť),

II. k stranám sporu [o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho alebo negatívneho)],

III. k zástupcom strán sporu (viď vyššie II.).

6. Pri posudzovaní dôvodnosti námietky zaujatosti o skutočnostiach vylučujúcich sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu je nutné vychádzať zo zákonnej prezumpcie nestrannosti sudcov a z toho, že výnimky z tejto prezumpcie stanovuje iba zákon. Sudcovia sú totiž vo všeobecnosti vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci (len vtedy alebo až vtedy), ak so zreteľom na ich pomer k veci, k stranám sporu alebo k ich zástupcom možno mať odôvodnené pochybnosti o ich nezaujatosti (viď znenie ustanovenia § 49 ods. 1 C. s. p.).

6.1. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania veci buď na základe uplatnenia námietky zaujatosti stranou sporu (§ 52 C. s. p.), alebo na základe návrhu (oznámenia) samotného sudcu (§ 50 C. s. p.).

6.2. Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom pritom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

6.3. Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo.

7. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku).

7.1. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti dovtedy, kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej

neustrannosti vyžaduje judikatúra EŠLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (vid' napr. Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúci nie je subjektívny aspekt (subjektívny názor alebo pocit namietajúceho), ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o neustrannosti sudcu. Uplatňuje sa tu tzv. teória zdania nezaujatosti (vid' tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná).

7.2. Objektívny aspekt neustrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o (ne)zaujatosti zákonného sudcu je, či obava strany sporu je objektívne oprávnená. Relevantnou je len taká obava z nedostatku neustrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu neustrannosť nemožno ale chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na neustrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje z prejednávania a rozhodovania veci.

8. Ústava Slovenskej republiky deklaruje dva podstatné atribúty súdnictva v Slovenskej republike - nezávislosť a neustrannosť.

8.1. Nezávislosť súdnej moci je pojem s dvojitým významom; označuje jednak nezávislosť súdov (inštitucionálna nezávislosť), jednak nezávislosť sudcov (individuálna nezávislosť). Nezávislosť sudcu treba vidieť ako jeho nezávislosť od zložiek politického systému, rovnako ale aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej moci (celého súdneho systému), konkrétneho súdu, na ktorom sudca pôsobí, nezávislosť vo vzťahu k vedeniu a kolektívu súdu.

8.2. Neustrannosť sudcu je potrebné posudzovať vždy v závislosti od konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria rozhodnúť, či existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o neustrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca nie je neustranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú. Len neustranný súd totiž poskytuje stranám rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

9. Z ustanovenia § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov vyplýva okrem iného povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, neustranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezaujato a dbať o to, aby jeho neustrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K stranám je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov.

9.1. Aj so zreteľom na predmetné zákonné ustanovenie má sudca zachovávať k sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní vždy vecný a profesionálny prístup.

10. Nadriadený súd môže vylúčiť namietaného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci až vtedy, keď je evidentné, že vzťah sudcu nie je stranou len tvrdený, ale že skutočne existuje a svojou povahou a intenzitou vykazuje znaky relevantné v zmysle § 49 ods. 1 C. s. p. Rozhodujúca je tak existencia objektívnych skutočností, ktoré sa musia preukázať.

11. V rozhodovanej veci videl žalobca dôvod zaujatosti namietanej sudkyne v skutočnosti, že jeho právna zástupkyňa zastupovala iné fyzické osoby v sporoch, v ktorých ako protistrana vystupovala namietaná sudkyňa JUDr. Mária Boborová Sninská.

11.1. Najvyšší súd poukazuje na to, že z námietky zaujatosti a ani z vyjadrenia namietanej sudkyne nevyplýva existencia takého relevantného (pozitívneho alebo negatívneho) osobného vzťahu medzi sudkyňou a právnu zástupkyňou žalobcu, z ktorého by vyplývala odôvodnená pochybnosť o nezaujatosti sudkyne. Žalobca výslovne uviedol, že jeho právna zástupkyňa vystupovala v sporoch, v ktorých jednou zo strán bola namietaná sudkyňa, profesionálnym spôsobom a vykonávala úlohy, ktoré súviseli s jej povolaním advokátky, čo potvrdila vo svojom vyjadrení aj namietaná sudkyňa.

11.2. Rovnako tak považuje nadriadený súd za potrebné poukázať na to, že od sudcu je pre jeho postavenie nevyhnutné požadovať vyšší stupeň tolerancie a nadhľadu než to je u iných osôb. Z uvedeného dôvodu nie je možné v predmetnej veci dospieť k záveru, že vzťah medzi namietanou sudkyňou a právnu zástupkyňou žalobcu prekročil profesijný vzťah sudcu a advokáta, a to aj v

prípade, keď tento vzťah bol v posudzovanej veci modifikovaný tým, že namietaná sudkyňa vystupovala ako strana vo viacerých súdnych sporoch, v ktorých právna zástupkyňa žalobcu poskytovala právnu pomoc ako advokátka protistrane. Je potrebné mať na zreteli, že povinnosti sudcu vyplývajúce z ustanovenia § 30 zákona o sudcoch sa týkajú nielen samotného výkonu sudcovského povolania, ale sudca je povinný ich dodržiavať aj v osobnom živote (vrátane prípadov, kedy je sudca sám stranou sporu v súdnom konaní).

11.3. Taktiež nadriadený súd poukazuje na časové hľadisko, keď súdne spory, na ktoré žalobca poukázal v námietke zaujatosti, boli právoplatne skončené pred viacerými rokmi, ako to vyplýva aj z vyjadrenia namietanej sudkyne.

12. Najvyšší súd uvádza, že odlišná by bola situácia z hľadiska objektívneho testu nestrannosti, ak by právna zástupkyňa žalobcu zastupovala namietanú sudkyňu v súdnych sporoch (k tomu viď obdobne stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu R 115/2014 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky). V rozhodovanej veci však o takýto prípad nešlo.

13. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodnutia sporu podľa § 49 ods. 1 C. s. p. nie je bez ďalšieho skutočnosť, že právny zástupca strany sporu bol v minulosti v inom sporovom konaní činný ako právny zástupca strany, v ktorom ako protistrana vystupoval sudca, ktorý má spor prejsť a rozhodnúť.

14. Nakoľko zo vznesenej námietky zaujatosti a z vyjadrenia namietanej sudkyne neboli zistené žiadne skutočnosti významné z hľadiska § 49 ods. 1 C. s. p., ktoré by spochybňovali nezaujatosť a nestrannosť namietanej sudkyne Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. Míriam Boborovej Sninskej, rozhodujúcej v spore vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 41Cob/148/2018, najvyšší súd podľa ustanovenia § 54 ods. 2 C. s. p. rozhodol tak, že ju nevyлúčil z prejednávania a rozhodovania predmetného sporu.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.